

Onor. Biblioteca Universității din Cluj

Sibiu

Hirlap

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével

Ziarul Comunității Maghiare din România
A Romániai Magyar Népkegyesség lapja

A Timis-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 83.
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VÁRNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

A hinduság gyökere

Irá: NAGY ZOLTAN (Chisineu Cris-Erdőhegy)

A törvénykezés — mondja Gandhi — oly módszer, mely erőszak alkalmazásával akar igazságot tenni. Az erőszak pedig erőszakot szül az akció-reakció elvének fogva: ki karddal öl, kard által vesszen el. Vagyis tehát: az erőszak nem alkalmas arra, hogy nagy és nemes célokat diadala útjasson. Ez volt Gandhi filozófiájának kvintesszenciája. Ezt nevezte ő el a „hinduság gyökerének”. Mert a hinduság bölcsőjéből származik, földi rendeltetésének mozgó gondolata és irányítója volt ez az elv mind a mai napig, amikor Indiára nézve visszavonhatatlanul bekövetkezett a válság.

India egykor szellemi nagyságát, szellemi fejlettségének igazi jelentőségét ma már alig tudjuk felmérni. Ősi, szép szellemi öntudat pártolói lobogtak itt a Gangesz-parti paradicsomi világban, amely a Krisztus születése előtti hatodik évszázadban meg tudta szülni Gautama Buddhát, aki ugyan nem ismerte fel a világmindenség irányítójaként a személyes Istent, mert ez egyszerre sok lett volna az emberiségnek. De azért mégis ő mondta ki a vágytalanság eszményi állapotában azt a világot előbb-utóbb átforgató nagy tanítást, hogy szellemek vagyunk, a föld csak átmeneti szállásunk s az örökkévalóság a mi igazi életünk. S ez a tanítás, a rideg és zárt brant nizmussal szemben a hindu üdvözlés lett, mert lélekkel töltötte meg a brahmanisztikus ó-világ rideg formáit.

A legendás hindu képzelet, avagy a lélekvándorlásra alapított és misztika úgy tudja, hogy ez a nagy indiai szellemeslád egy másik naprendszerrel a Herkules Alfabájának (Ras Algethi) egyik bolygórajából érkezett a földre. Azért jött, hogy megtanítsa az egész emberiséget a földi lét céljára, ami nem más, mint a vezeklés. Buddha tanítása szerint is az élet szenvedésteljes lefektetés. Az élet végéig tehát e lefektetés által a szenvedések megszüntése. Ez a szenvedés azonban nem mindig szűnik meg a halállal, mert az ember szellemében benne van az anyaghoz való ragaszkodás éhsége és szomjúsága és Buddha tanai szerint a szellemnek mindannyiszor vissza kell jönnie a fizikai életbe, amig csak az életszomjúság el nem halkul benne. Hozzá sem szíve, sem esze nem ragaszkodik többé a földi élethez, akkor maga is élő Buddhává, „megvilágosodottá” válik, felszívja a Nirvána örök békecséje és a vezeklés által a szenvedésekből végképpen megtisztult szellemegység, a „tisztult ego” beolvad a személytelen istenségbe, a Brahmanba.

A történelem megismétlődik. És Angliá ugyanaz volt eddig a hindu népek, mint a római világhatalom a Messiást váro Izraelnek. Ugyszólván szükséges volt az angol elnyomás, hogy felébredjen egykor Gandhi szellemében a nemzet új bádás és függetlenség vágya. Egész fiatal ember volt még, amikor a délafrikai angol gyarmatok egyikén, Natalban, harcot indított a rabszolgasorsban dolgozó hindu munkások embert jogaitól s fegyverrel az erőszak nélkül ellenállásra tanította meg őket. Gandhi ugyanis már korai ifjúságától fogva, mintegy természetes ösztönzéstől hajtva, magasabb szociális és szellemi eszményeknek szentelte életét. És hogy még szorosabb kapcsolatot tartasson fenn lelke z maga eszményvilágával, örökre lemondott a húsevésről, a szesz italokról, élvezetéről és szerdülő ifjúságában szűzességi fogadalmat tett. A délafrikai munkások szűkös megélhetésének biztosítását ugy látta, jónak, hogy velük is szegénységi fogadalmat tétetett. Nem kívánt el a munkások sora sem a tőlük való részesedést, sem béremelését. De nem is volt hajlandó semmiféle angol munkát végezni, semmiféle ígéretésre vagy fenyegetésre. Hiába üldözték Gandhit, hiába verték egybe-főbe s félholtra kínozza, ott hagyták vérben felfregve az országot, nem tudták többé munkába fogni a kiűszorított pártiákat. Mikor azonban 1899-ben az angol-bur háború kitört, Gandhi azonnal megintette a passzív rezisztenciát s sebesülthordozó vörös keresztosztalokat szervezett híveiből, akikkel az angolok sebesülteiket gondozták. Ugyanigy járt el a Johannesburgi pestisjárvány idején is. 1904-ben. Amde a vezérleleményével ismét visszavonult híveivel a szegénység és az önzettség „sztrájk” állapotába és minden ingerültség nélkül ült az it, hogy az angolok a közönséges rosszviszonyok hirtönébe zárják. Így aztán husz évi küzdelem után mégis törvénybe kellett íktatni. 1913-ban, a délafrikai hindu polgárhozait és jogegyenlőségét.

Az 1914-ben kitört világháború már ott találja Gandhit Indiában és sikerült rábírn 300 millió népét arra, hogy ne használja ki nagy ellenfelének, Angliának, a harcetekre való lekötöttségét. Azonban a háború végén teljes erővel fogott fel a szabadságmozgalom és dacára a börtönök, a gépfegyverek katógó kaszálásának,

az amritsari rettenetes vérfürdőnek, Angliá kénytelen volt tíz évi provizórikus alkotmányt adni Indiának, ami soha nem volt teljesen betartható s a revíziós kísérletek csak újabb és újabb forradalmi kibrokkadásoknak voltak az okozói.

Most azonban minden eddigieknél súlyosabb események történtek. Mert Gandhi a passzív ellenállás helyett a polgári ellenállást, a mindvégig való türelem helyett a mindhalálig való engedelmiséget sürgeti, mert érzi, hogy itt többé a gondviselés sem engedi a megalkuvást. A hindu bölcsélet szerint karma (ok és okozati lefektetés) korszaka elérkezett a végső kifejtéséhez. Gandhi ugy tűnik fej most, mint a Messiást váro zsidók utolsó nagy profétája. Malakiás, vagy mint az ószövetséget és új szövetséget áthidaló Keresztelő János, mint Janus bifurmis. Mert Gandhi is egyik arcával abba a hindu multba néz, amelynek harcait szelid megadással, bölcs türelemmel irányította, szinte egy emberöltőn át. Másik arc viszont a jövőbe néz és látja szellem-szemeivel azt, akinek

Védjük meg

vitéz katonáinkat a kemény hidegtől
Augusztus hó 29-én és 30-án
adományozzunk
részükre meleg ruhát

utáná jönnie kell, aki mindent helyreállít, aki mindent megold, s minél mélyebben száll alá Gandhi teste s a mütakat elnyelő sirba, — annál jobban érezhető egy ma még meghatározhatatlan földrajzi helyről elősugárzó Pharis fénye, amely a megújult hindu földről, mint egy új isteni gyertyatartóból át fogja sugározni egész Európát az egész föld kerékességét.

Horthy István magyar kormányzóhelyettes a keleti harctéren tegnap reggel hősi halált halt

Budapestről jelentik: Vitéz nagybányai Horthy István, a magyar kormányzó fia és helyettese csütörtökön reggel a keleti harctéren hősi halált halt.

Horthy István kormányzóhelyettes néhány hét előtt mint repülőbiztás a keleti harcterre ment és azóta számtalan légi ütközetben vett részt. Csütörtökön reggel ismét felszállt gépével és harcba keveredett egy bolsevista légi kötelékkel. A magyar kormányzóhelyettes gépét lelőtték és ő maga hősi halált halt a távoli orosz harctéren.

A hír tegnap délelőtt tíz óraker érkezett a magyar fővárosba, ahol mély gyász és megdöbbenést váltott ki. Horthy Miklós magyar kormányzó, a hősi halált halt kormányzóhelyettes édesapja, ebben az időben a hagyományos Szent István napi körmeneten vett részt és csak annak befejezése után értesült fia tragikus haláláról. Horthy István hősi halála annál mélysegesebben sújtja a magyar kormányzót és feleségét,

mert egyik leányuk az első világháború végén halt meg, másik leányuk pedig alig két évvel ezelőtt.

A magyar belügyminiszter a magyar kormányzóhelyettes hősi halála alkalmából elrendelte a további intézkedés semmiféle ünnepség, színházi vagy mozielőadás, hangverseny, sportverseny vagy gyűlés nem tartható. A zárórát Magyarország egész területére este tízenegy órában állapították meg.

A halálhír vétele után a magyar kormány tagjai Kállay Miklós miniszterelnök elnökiete alatt minisztertanácsot tartottak, melyen a Horthy István hősi halálával teremtett helyzettel foglalkoztak.

A magyar kormányzóhelyettes hősi halálának híre a tengelyhatalmak államaiban mindenütt nagy részvétet váltott ki. Egymásután érkeznek a részvét-táviratok Olaszországból, Németországból és a többi szövetséges országból a magyar kormányzó és a magyar Kormány címére.

A hősi halált halt kormányzóhelyettes életraiza

Horthy István Polában született 1904-ben, 1918 augusztusától a világháború befejezéséig a fiemei haditengerészet növendéke volt. Ezután a budapesti műegyetemen tanult és gépészmérnöki oklevelet nyert. Műegyetemi tanulmányai befejezése után két évi külföldi tanulmányokra indult, majd 1930-ban a magyar vas- és acél- és gépgyárhoz került, mint szerződötett főmérnök. Három évvel később már műszaki tanácsos, újabb két év múlva helyettes igazgató és egyben megbízást kapott a vezérigazgatói teendők ellátására is. Ugyanebben az évnek novemberében miniszteri tanácsosi címmel tüntették ki.

1940-ben pedig a magyar államvasutak elnökigazgatói székébe került. Ugyanebben az évben a felsőház tagjává választották.

ták, 1941 júliusában pedig államtikárral ranggal és jelleggel ruházták fel. Élénk részt vett a magyar sport- és repülőéletben. Két évvel ezelőtt vette nőül Edelsheim-Gyulai Iona grófnőt. Házasságukból tavaly januárban kisfiu született. A kiváló tudása és jellemű fialglembert az idén az ország közbizalma magas tisztséggel ruházta fel:

februárban a magyar országgyűlés Horthy István közfelkialtással megválasztotta Magyarországi kormányzóhelyettesévé.

Néhány héttel ezelőtt a magyar repülő élén a keleti frontra indult, ahol egységeivel részt vett a bolsevis a légi erők elleni ütközetekben. Horthy István tulajdonosa volt a magyar érdemkeresztnek és több külföldi kitüntetésnek.

Titkos nemzeti tanács irányítja az indusok szabadságmozgalmát

Bangkokból jelentik a Rador: Indiában tovább folynak a zavargások. Bombayban a titkos tanács tagjainak leleplezésére tartott házkutatások alkalmából egy rendőrtisztet, három rendőrugyónköt és több katonát megöltek, számos rendőrt és katona pedig megsbesesült.

A titkos tanács tagjait Gandhi azzal bizta meg, hogy leartóztatása után mindaddig, amig fogságban van, vezessék a polgári ellenállást. Ez a tény kellemetlen benyomást keltett a Bombayban élő angolok körében, mert azt bizonyítja, hogy a hinduk harcolni akarnak a brit iga alól való felszabadulásukért.

A tüntetések, összejelések és szabotázscelemek nemcsak a nagyobb városokban, hanem a kisebb, vidéki központokban is egyre szaporodnak. Luknowban heves tüntetések voltak, Chimurban pedig két angol tisztviselő, akik egy hindu nő bántalmazták, a tömeg lemészárolt.

Benaresben, a hinduk szent városában a tömeg megrohamozta az üzleteket és többet felgyújtott. Nagpur tartományban, Mantak városban az angolok pénzbüntetést róttak a lakosságra, mert a város tornyára kitétték a hindu lobogót és a közhivatalok épületeit, valamint a rendőrség parancsnokságát megtámadták és összerombolták.

Sztalingrádtól délre elfoglaltak a németek egy szovjet erődvonalat

A német vezéri főhadiszállásnak csütörtökön kiadott legújabb hivatalos jelentése szerint a keleti harctéren a Kaukázusban a hadműveletek tovább folynak. Sztalingrádtól délre a németek elfoglaltak egy kisebb erődvonalat. 3300 foglyot, páncélos, ágyút, géptegyvert és lángszórókat zsákmányoltak, vagy semmisítették meg.

A svéd sajtó a haditengerészet beavatkozását sürgeti a szovjet ortvátadások ellen

Stockholmból jelenti a Rador: A Helsingborgs Dagblad foglalkozik egy újabb svéd hajónak szovjet tengeraltjáró által történt elsüllyesztésével és azt írja, hogy mivel a Kujbisevben kifejezésre juttatott tiltakozásnak semmi eredménye nem volt, a svéd haditengerészetnek kellene közbelépnie a svéd partoktól távolabb történő újabb támadások esetén. Svédországnak — írja a lap — semmi oka sincsen arra, hogy továbbra is tétlenül szemlélje a Szovjetnek azt a ki-

szelését, hogy a Balti-tengert terrorista célokra használja. Svédországnak meg vannak az eszközei arra, hogy ezt az álláspontját a gyakorlatban is kifejezésre juttassa.

LÉGIRIADÓ DÉLAFRIKÁBAN

A délafrikai Natalban levő Durban városban tizennégy percig tartó légiiradó volt, mert a várost ismeretlen nemzetiségű repülőgépek közelítették meg.

Anglia és az Egyesült Államok háborus termelésének legnagyobb fogyatékosága az együttműködés hiánya

Genfből jelenti a Rador: A Sunday Times a katonai helyzettel kapcsolatban azt írja, hogy a brit termelési miniszter három hét előtt kijelentette, hogy a következő nyolcvan nap lesz az angol történelem legnehézebb időszaka. Azóta husz nap eltelt és ezalatt a szövetségesek számára a legrosszabb események következtek be. A miniszter jóslata eddig bevált. Most tehát még rosszabbra kell felkészülnünk, — írja a lap. — ha

a hátralevő hatvan nap éppen olyan kedvezőtlen lesz, mint az első husz.

A lap megemlíti, hogy Egyiptomban és Távolkeleten igen gyenge a reménység és az angol, valamint amerikai hadianyaggyárak helyzete és kilátása is igen kedvezőtlen.

Amikor azt hiszik, hogy egy nehézséget leküzdöttek, mindig újak merülnek fel.

A lényeg az, hogy a szövetségesek még mindig nem vonták le a tanulságokat, a katonai erőfeszítések pedig még mindig rendszertelenek és nélkülözik az együttműködést.

Genfből jelenti a Rador: A Times című lap new-yorki tudósítója szerint az amerikai hadianyagtermelés nem váltja be a hozzáfűzött reményeket. Többek között számos sztrájk akadályozza a termelést. Ezenkívül egyre jobban érezhetővé válik a nyersanyaghiány, úgy, hogy számos gyár termelése ezért nem érte el a kívánt eredményt és a termelés csökkenése egyre jobban kihangsúlyozódik.

Hídő valahol keleten

A vérző, lángoló halál hegye

Valahol keleten az élettelen szántóföldekkel, fekete rétekkel felhasogatott síkságból fenyegetően emelkedik a folyó fölé a hegy. Nyergét roskadozó várkastély romjai töltik ki, öles repedéseket viselő falak, támaszlékek nélkül lógó vaspántok, szivacsos korhadt gerendák. A kék égnek a beomlott tetőn bezuduló világossága kacskaringós folyosókon, szeszélyes kiképzésű termeken és szobákon bolyong végig, hogy fejszaktított ablakszárnyakon, számtalan golyóütötte seben keresztül ömljön ismét a szabadba. A romhalmazból haldokló fák dugják ki vézna koronájukat. A dűledező oszlopok, melyeknek már nincs mit tartaniuk, feketére aszott ujjakként merednek a mindig barátságosan mosolygó ég felé...

A halott kövek alatt maga a hegy is halottnak látszik, — mintha az oldalát feltépi mély bomba- és gránátölcsérek valóban halálra sebeztek volna. Elvérzett órásként terpeszkedik a hegy sápadt, sötét-szürke csikban vándorzorgó folyó fölött, mintha csak a vért folytató...

A hegy azonban mégis él. A romok között futó árkok erezete mélyen mozgalmas, titokzatos élet nyüzsgő. A hegy él, élete azonban sziklás fedezékek alján, mesterien elrejtett fegyverek irányzéka mögött zajlik, melyek ellen oldalról ülvölve rohannak újból és újból a halálba korbácsoló tömegek, hogy üvöltésük ugyanannyiszor lassan elnémuló hörgéssé változzék. Mindig éber, mindig feszülten figyelő élet, melyet a gyalogságnak ezekben az árkokban éjjelnappal, szakadatlanul énie kell. Ez a gyalogság a front előrsze. Ez a hídőállás az a bástya, melyen az ellenség özőnének minden körülmények között meg kell torpannia, bármi is történjék...

A hegyet, a hídőállást a végsőkig tartani és minden viharral szemben megvédelmezni, ennek a gyalogságnak a feladata. És ezt a feladatot teljesíti is, mindennap megújuló harcban, az alig szünetelő ágyutűz, a sokszor órákon át dühöngő légítámadások félelem nélküli elviselésében. Harcot és kitartást jelent ez a feladat; itt mindkettő ugyanannyit ér és egymástól alig választható el: örökös védekezés és örökös várás. Órák és a mindig lövésre kész fegyverek mögött melveknék éppen annyira nem szabad soha sem csütörtököt mondaniok, mint ahogy kezelik sem lankadhatnak el, egy pillanatra sem.

Diákotthon létesítenek néhai Antonescu Elena ezredesné emlékére

Bucurestiből jelenti a Rador, hogy Antonescu Ion tábornagy-államvezető, rendeletére vizsgálatot folytattak le a volt Asistentă Universitară Doljeand nevű egyesület ügyében. A vizsgálat megállapította, hogy néhai Antonescu Elena ezredesné nagylelkű kezdeményezésére megalakult Craiovan ez az egyesület, amely a dolji diákok számára Bucurestiben diákotthont bérelt ki. A diákotthon 1925-től 1928-ig működött, amikor a diákotthonban lakó diákok magatartása miatt azt megszüntették. A diákok tiszteletlenül viselkedtek az adományozó iránt, megrongálták az épületet és még meg is fenyegették azt, aki olyan nagylelkűen támogatta őket. A diákotthon után két millió lei tartozás maradt. A diákotthon berendezését Craiovara szállították és a prefekturán helyezték el, de a lázadás idején szétkapkodták úgy, hogy csak egyrésze maradt meg amelyet 58.661 leierrel adtak el. Eme megállapítások alapján Antonescu Ion tábornagy-államvezető elrendelte, hogy indítsák meg az eljárást mindazok ellen, akik a diákotthon dolgainak eltékozlásában bűnösök. Craiova városa pedig kötelese nyilvánosan elismerni néhai Antonescu Elena ezredesné nagylelkű gesztusát és meg nem érdemelt szenvedését egy diákotthon létesítésével, amely nevét fogja viselni. A miniszterelnökség ugyanakkor min. visszautasító és fájdalmas példát mutatja be a közvéleménynek és az ifjú generációnak ezen volt dolji diákok magatartását, akik olyan érzéstelenül fizették vissza egy nagylelkű nő gesztusát, aki becsületet szerzett nemzedékének.

Az angol katolikus püspöki kar elítéli Nagybritannia jelenlegi gazdasági rendszerét

Amszterdamból jelenti a Rador: A brit hírszolgálat közölte az angol katolikus püspökök együttes levelét, amelyben hangoztatják, hogy Angliában nyílt beszédre van szükség, mert a háború után Angliában új gazdasági rendnek kell jönni. A jelenlegi gazdasági rend olyan társadalmi rendszert létesített, amely semmiképpen sem jelent biztosítékot az angol lakosság közepes anyagi biztonsága számára. Ez a rendszer erkölcsi szegény. Ezenkívül a lakáviszonyok miatt maguk a családok is sokat szenvednek.

Terveket kovácsoltak Moszkvában az amerikai „elsőpró támadás” reményében

Genfből jelenti a Rador: Newyorki értesülés szerint, az amerikai lapok még mindig foglalkoztatják a moszkvai tárgyalás állítólagos eredményeit. A Newyork Times című újság katonai cikkirója úgy véli, hogy Moszkvában Churchill és Sztálin a válságos helyzet miatt

csupán terveket készítettek,

abban a reményben, hogy tartani tudják a jelenlegi vonalakat mindaddig, amíg az amerikai csapatok felkészülnek az „elsőpró támadásra”. A lap úgy tudja, hogy Sztálin tájékoztatta Churchillt és Harrimant a még rendelkezésre álló ember- és anyagtartalékokról, Sztálin pedig megtudta, hogy nyugati szövetségeseitől milyen segítséget várhat.

A Newyork Herald Tribune utal arra, hogy Churchill moszkvai látogatása szoros összefüggésben volt a Szovjetunió katonai helyzetével, amely a német csapatok gyors kaukázusi előrenyomulása folytán válságos lett.

Ez az előrenyomulás nemcsak a petróleumot veszélyezteti, hanem a Szovjet határán túl lévő angol középkeleti helyzetet is.

URANIA sláger-film-színház, Arad **URANIA**
Telefon 12 32, E. Adások 3, 5, 7-15 és 9-30

Ha szereti a renaissance izgalmaival és szenzációval teli, ettől levegőjét, siessen, nézze meg

A KARD KIRÁLYA

című olasz történelmi filmjét.

A főszerepben

GINO CERVI, ELISA CEGANI

ONC-FILM

Jegyet tetsesse idejében félár

ONC-FILM

Halvaszületett második arcvonal

A földközítengeri inváziós kísérlet után Franciaországban is meghiusult az angolszászok partraszállása

A déli szovjet arcvonal összeomlása után, július 22-én Sztalin a londoni és washingtoni szovjet nagykövét utján ultimátumszerű követelést intézett az angol és északamerikai kormányhoz a második európai arcvonal haladéktalan megvalósítása érdekében. Sztalin tizenkét napon belül tetteket akart látni. A newyorki rádió augusztus 3-án beismerte, hogy a szovjet hivatalos formában terjesztette elő követeléseit Londonban és Washingtonban. Churchill brit miniszterelnök erre, Kairón és Teheránon át, sürgősen Moszkvába utazott, megmagyarázni a Szovjet vezetőinek, hogy a második európai arcvonal létesítése óriási nehézségekbe ütközik. A brit kormányelnök minden rábeszélő és szónoki készsége azonban falrahányt borsó volt, Sztalin nem tájított álláspontjától. Nem maradt más hátra, mint hogy Churchill, még hazaérkezése előtt, kiadja a parancsot: megkísérlni a partraszállást, mindenáron! Az angol, amerikai, kanadai és degaullista csapatok a franciaországi Dieppe kikötővárosnál szerdán hajnalban végre is akarták hajtani az utasítást, nagyobb arányú partraszállást kezdeményeztek, mely azonban második dünkirkheni vereséget eredményezett. A német partvédelem ellenállásán megtört a kísérlet s alig tíz óras harc után súlyos veszteségekkel vissza kellett vonulniok a támadó erőknek. A második arcvonal Nyugaton tíz óras diestelen szereplés után dugába dőlt.

Az angolszász kísérletből mindenesetre annyi megállapítható, hogy Londont és Washingtont módfelett megfélemlítette a Szovjet sulyos helyzete. Kétségszerűen lépésük ezzel magyarázható, — írja Virginio Gayda, a Giornale d'Italia főszerkesztője, aki egyébként ebben a vonatkozásban figyelemreméltó megjegyzéseket fűz a minap lezajlott nagy földközítengeri ütközethez is. Gayda megállapítja, hogy az olasz repülőik fényképfelvételeiből kitérjük, hogy a nagy hadihajókis érettel Szcilia közelébe érkezett ellenséges hajókaravánok az volt a rendeltetésük, hogy partraszállást hajtsanak végre a Földközi-tenger európai, esetleg észak-afrikai partjain. A Gibraltárból elindult ellenséges tengeri erők, szokásuktól eltérően, augusztus 12-én éjtszaka nem álltak meg a Szciliai-csatorna előtt, hanem megkísérelték a behatolást. A hajókon rengeteg partraszállási eszköz, csónak, dereglye, tütaj, sőt tizenhét méter hosszúságú nagy motoroshajó is volt, továbbá könnyű ütegek, harcikocsik, amiből az a következtetés vonható le, hogy meglepetészerű, gyors partraszállásra készültek valahol. Ez a kísérlet az olasz és német haditengerészet és légiere ismeretes fényes győzelme révén szintén meghiusult.

Angol, amerikai, kanadai és degaullista csapatok együttes partraszállása és — menekülése

A német véderő főparancsnoksága a dieppei partraszállásról kiadott különjelentésében megállapítja, hogy az angolok szerdán hajnalban erős haditengerészeti és légi egységek védelme alatt a La Manche-csatorna francia partján, Dieppe városa mellett nagyarányú partraszállást kezdeményeztek; az első támadó hullám mintegy hadosztálynyi angol, amerikai, kanadai és degaullista csapatokból állott

és partra-tett harcikocsik támogatásával megkísérelték az előnyomulást, de a német partvédők gyors és erőlyes fellépése következtében az akció véres veszteségekkel összeomlott.

Délután négy órakor már egyetlen fegyveres ellenséges katonája sem volt a kontinensen. Ezt a nagy sikert a német partvédők egységei nélkül érték el, hogy bármily tartózkodó erők igényeltek volna a véderő főparancsnokságtól.

Dieppe: a második Dünkirkhen

A német csapatok jelentéséből és a hadifoglyok vallomásaiból megállapították, hogy a partraszállás a következőképpen történt:

A partraszálló első csapathullám szerdán hajnalban érkezett a nyílt tengerről és 6 óra 5 perckor érte el a francia partokat. Az akciót 13—15 cirkáló és romboló és erős vadászrepülő-kötelékek támogatták. Az első hullám mögött jött hat csapatszallító hajó és három teherhajó, majd tőlük északra 26 szállítóhajó várakozott a tartalékokkal s valószínűleg ezek képezték a partraszállásra készülődő erők zömét.

Előrelátható volt, hogy ezek a hajók azonnal akcióba léptek volna, ha a partraszálló első csapathullámnak sikerült volna hídöt képeznie Dieppe kikötője körül. Ezt a hídöt azonban nem tudták megvalósítani. A partraszálló ellenséget közelharcban mindenütt megtizedelték és visszavetették a tengerre.

A partraszállított és szétrombolt harcikocsik közül

Közel száz repülőgépet vesztek az angolok a partraszállási kísérletnél

Berlinből jelenti a Rador: Német katonai forrásból közlik, hogy az angolok Dieppenél megkísérelt partraszállási akciója

önműködőleg német visszahatást vont maga után

A brit repülőket, melyek bombázásaikkal a partraszállást igyekeztek előkészíteni a német légharító tüzerégg tüzelése fogadta és azonnal megjelentek a német vadászgépek és megtámadták az angol repülőket.

Légi harcokban számos brit gépet lelőttek, ezenfelül a légharító ütegek is sok ellenséges repülő megsemmisítettek.

Amszterdamból jelenti a Német Távirati Iroda: A brit hírközlő szolgálat beismerte, hogy az angol légiere kilencvenöt repülőgépet veszített

meghiusult partraszállás alkalmával a francia partoknál.

Berlinből jelenti a Rador: Német katonai forrásból közlik: A La Manche csatorna francia partján, Dieppenél partraszálló brit erők elleni módszeres vé-

derő főparancsnokságtól. eddig huszonnégyet számláltak össze. A derék partvédők helyőrség minden állását szilárdan tartotta. Több mint ezeröt száz ellenséges katonája — közöttük hatvan kanadai tiszt, — hadifogságba esett. Az ellenség rendkívül sulyos, véres veszteséget szenvedett.

A német parti tüzérség 3 rombolót, 2 torpedóhajót és 2 szállítóhajót elsüllyesztett. A légiere 83 repülőgépet lőtt le és elsüllyesztett 2 különleges szállítóhajót s egy gyorsnaszádot, bombatalatokkal sulyosan megrongált 5 cirkálót, illetve nagy rombolót, továbbá 2 szállító hajót.

KITÜNŐ A NÉMET PARTVÉDELEM

A német véderő főparancsnokság a továbbiakban megállapítja, hogy az ellenséget — mely csak politikai célokat szolgált, minden katonai értelem nélkül, — villámesapás gyanánt érte a vereség. A német partvédelem a működő akciókat megillető visszavágással válaszolt s egyébként minden más ellenséges kísérletet is annak a hadseregnek a nyugalmának és erejével vár, mely ütközések százaiban diadalra vitte lobogóit.

delmi hadműveletek során a német parti ütegek eredményesen avatkoztak a harcokba.

Már kora délután számos brit hajót, melyek a partraszállásnál segítettek, elsüllyesztettek.

FORUM-MOZI ARAD

Figyelem, ma! 3, 5, 7-15 és 9-30 órákor 30 lei egységes helyárral

Balalajka kórus

Az év egy kékme kedő sügér fi mje. Nagy Péter a leghatalmasabb orosz cárnő leánya Erzsébet cárnő intím é'e ének egy pár tejezetét eleveníti meg ez a kép

Népláncok

A császárnő kegyence

A főszerepben: O. Tschecowa, Willi Eichberger, Adele Sandrock
Múson kívül a legaktuálisabb 27. számú háborus híradó

Több szállítóhajóból álló brit karavánt erőteljesen bombáztak, úgy, hogy nem teljesíthette küldetését hanem kénytelen volt visszahátrálni a nyílt tengerre.

A „VISSZAVONULÁSI SZAKERTŐ” IRÁNYITJA A BRIT HADMŰVELETEKET

Berlinből jelenti a Stefani iroda: Mértékadó berlini körökben szerdán kijelentették, hogy az ellenség Dieppenél égető vereséget szenvedett, mely sokáig emlékezetes marad számára. Kiemelendő, hogy a brit kísérletre közvetlenül a moszkvai „történelmi értekezlet” után és Auchinleck és Ritchie tábornokok leválását és Alexander, valamint Montgomery tábornokokkal való helyettesítését követőleg került sor. A keleti brit hadvezetőség élén történt változásokból kitűnik, hogy az angolok abban reménykednek, hogy győzelmes fordulatot biztosíthatnak a hadműveleteknek, — mondják Berlinben. — Nehezen érthető azonban mire alapozzák reményeiket az angolok, annál inkább merő Alexander tábornok, mint ismeretes, a hadászati visszavonulások szakembere; két kiemelkedő fegyverténye a dünkirkheni és burmai kiűrtés volt.

A FRANCIA LAKOSSÁG KIFOGASTALAN MEGATARTÁST TANUSÍTOTT

Párisból jelenti a Német Távirati Iroda: A francia partokon való brit partraszállási kísérlet meghiusulása után Dieppe városa szokott képét nyújtotta. Már délután 6 órától kezdve az összes áruházak ismét kinyitottak. A francia lakosság magatartása a harcok folyamán, — melyek tíz órahosszat tartottak, — kifogástalan volt. Viselkedésük kezdetől fogva azt bizonyította, hogy teljesen bíztak a német helyőrségben s az angol akciót mindennapi tevékenységük felháborító megzavarásának tekintették.

Felrobbant a benzingáz és öt ember megsebesült

Oravita-oravica-i jelentés szerint Barliste állomás várótermében egy utas eltört egy üveget, amelyben huszonöt liter benzint volt. Az utas jelentést tett erről az állomásfőnöknek, aki megtette az intézkedéseket a tisztogatásra, de a várótermet nem záratta le. Közben a váróterembe öt utas lépett be, köztük két fiatal leány is. Az egyik utas a földre ejtett egy pénzdarabot és gyufát gyújtott, hogy megkeresse. A gyufától a benzingázak felrobbantak. Az állomásépület ablaküvegei összetörték, az öt utas pedig sulyos égési sebeket szenvedett. Beszállították őket az Oravita-oravica-i kórházba. A két leány állapota olyan sulyos, hogy aligha menthetik meg életüket.

Találkozó a toronyban...

Soha meghatóbb és kedvesebb családi ünnepségről nem hallottunk hírt, mint amilyenről most küldenek tudósítást Mainz városából. Hetven évvel ezelőtt történt, hogy a mainzi István-torony öröké hármasikrei születtek. Egy fiú és két leányka látta meg a napvilágot a magas toronyszobában. A gyermekek három éves korukig itt is nevelkedtek, a toronyszoba valóban ősi „fészkében”, mert nemcsak apjuk, hanem nagyapjuk és dédapjuk is toronyőr volt ebben a híres építményben. Mikor harmadik évüket elérték a hármasikrek, lekerültek a városba, rokonaikhoz, majd főcseperedve, az ország különböző tájaira szóródtak szét. Nem is látták egymást, csak hébe-hóba leveleztek. Idén aztán kölcsönösen meggratulálták egymást, amiért öröben, egészségben megérhették mindhárman a szépszámu hetven esztendőket. Aztán mindegyikük azt írta a másiknak, mi lenne lelkeskedem ha összetálla'koznánk. Az ám, mi lenne... Össze is beszélt a három öreg iker, hogy megtartják a találkozójukat. Meg is tartották a minap, persze, — a mainzi toronyszobában. Típegve kanyarodtak föl a lépcsőkön és édes boldogsághan voltak együtt, miként csaknem hét évtizeddel ezelőtt. A könnyfakasztó, kis családi ünnepélynek így kerekedett aztán messzefutó híre és mi sem mulaszthatjuk el megírni róla ievendulaszagu beszámolókat...

HIREK

Timisoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal:

L. Piata Bratianu 3. Telefon: 28-10.

Aradon előfizetések, hirdetések és reklamációk Reclama hirdetőirodában, Eminescu-utca 8. Telefon: 17-11.

Aradi szerkesztő: Babucay György.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön kézbesítéssel együtt egy hónap 110.— lei, negyedévre 330.— lei, fél évre 650.— lei, egész évre 1200.— lei. Magyarországon havonta öt pengő, negyed évre 15.— pengő, fél évre 30.— pengő és egész évre 60.— pengő. Egyes példány ára hétköznapokon 26 fillér, vasárnap 30 fillér. Hirdetéseknak, közhiataloknak és közírmeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendes előfizetési díj kétszerese.

Arab udvariasságok

Talán semmire nem illik jobban az a közmondás: ahány név, annyi szokás, mint az udvariassági formákra. Amit az egyik nép igen udvariasságos modornak tart, attól a másik nép talán elborzad és udvariatlanságnak bélyegzi. Itt nem épp súlyos sértésnek. Az araboknál például merőben mások a szokások, mint nálunk, ahogyan azt egy az ottani viszonyokban nagyon otthon utazó elmondja. Gyakran egyenesen mulattatók ezek az európai és ázsiai hatáskörjű összehasonlítások. Nagyon elcsodálkozik a fehér ember, ha udvariassági szociológusok köszöntésére nem kap választ. Ennek magyarázata igen egyszerű. Így csak az arabok köszöntik egymást, pogányhitű szájából nem ildomos az az üdvözlési forma. Visszont ha valaki véletlenül ásit, ne mulassza el azonnal kijelenteni: — Istennél keresek védelmet a megkövetett ördög ellen. Ugyancsak igen nagy udvariatlanságra vall tiszkeőlni is Ilyenkor az arabok meglepetve összenéznek, majd így szólnak szelíd megrovással: — Allah bocsásson meg neked, az arabok oly szeretettartásos formák között élnek, hogy azonnal megismerik a beavatatlan idegent. Lawrence ezredes évtizedeket töltött a legkülönbözőbb arab népek között, míg annyira elcsodálta szokásaikat, hogy maguk közé valónek hitték őt. A kávéfogyasztásnak is megvan a bonyolult szertartása, és ha valaki azt akarja jelezni, hogy abból nem óhajt többet, úgy könnyen összerakódik.

A gyermek szépségét vagy egészségét sem szabad dicserni, mert akkor kész a riadalom. Ilyenkor az egész arab társaság Allah-kijáltásokra tör ki, mert effajta nyilatkozatok fehérvérű a gonosz szellem figyelmét a gyermekre. Azonban csak a fűgvermeket íránt viselkedik ily nagy érdeklődéssel az ördög, a lányok nem érdeklik. Ezért szokták a fiúskák haját farkocskba fonní, hogy lányoknak tartsa őket a becsapott gonosz szellem. Még nagyobb bűb kutyát dicserni. Az arabok szerint a kutya a legrészletesebb állat a világon és nincs barasztóbb sértés, mint egy arabot kutyának nevezni. Ilyenkor már méltóságosabban a kés, mert ezt a gyalázatot csak vérell lehet megtorolni.

A vendégszeretet udvariassága nem nagyon jeles tulajdonsága az araboknak, amint azt a következő mondás is bizonyítja: — Áldott legyen a rövid ideig tartózkodó vendég. Mindez, amit most emondottunk, csak futó bizonyosság, hogy milyen nagy különbség van az arab és európai udvariassági felfogás között.

— **Belügyminiszteri vizsgálat a munkára mozgósítottak ügyében.** Bucurestiből jelenti a Rador: A belügyminiszterium az általa megindított vizsgálat során több esetben megállapította, hogy számos munkára mozgósított elhagyta munkahelyét, amelyért munkára mozgósították és a nagyvezérkar ezek munkamozgósítási parancsát megsemmisítette.

— **Új zeneiskolai igazgató.** A kultuszminiszterium augusztus elsőjén Flor Breviman tanárt a Timisoara-temesvári zeneiskola igazgatójává nevezte ki. Breviman tanár őszinte rokonszenvennek örvend és kinevezését örömmel fogadták.

— **Hitler köszönete egy magyar evangélikus főesperesnek.** Budapestről jelenti, hogy Kugyik Pál aszodi nyugalmazott evangélikus főesperes, az ének-kutatójának lelkes művelője, gramofonlemezre énekelt egy bibliai áldást és ezt a lemezt elküldötte Hitlernek. A vezér és kancellár a budapesti német követ útján köszönetét fejezte ki a kedves figyelemért.

— **Elküntek a kirándulók.** Isztanbulból jelenti a Német Távirati Iroda, hogy kölni jányok egy csoportja vi orlás hajón kirándulásra indult Isztanbulból. A hajó azóta nem tért vissza. A tenger azon a napon viharos volt és valószínűnek tartják, hogy a vihar a hajót az ázsiai partok felé sodorta. A hajó megtalálására megindították a vizsgálatot.

— **Fuvarozási díjszabás Orsován.** Orsova város vezetősége háromezer leiben állapította meg a biztonságos vasúti kocsiban szállított árunak a városból az állomásra, vagy az állomásról a városba való fuvarozási költségeit.

— **Hajlítás és a megrakott szekérről.** Savu Radac Stana, a Caracal közelében levő Piata községben ismét asszony-szenával megrakott szekérével Margari-estji községbe igyekezett. Utközben egyik nagyobb zökkenő alkalmával az idős asszony lezuhant a szekérről és a kerek alá került. A sérülések következtében meghalt.

ISKOLÁINK KAPUNYITÁSA

Kiegészítő tájékoztató az Aiud-nagyenyedi református Bethlen kollégium nyilvánossági jogu fiuliceumáról az 1942-43 iskolai évre

Iskolai díjak: Tandij és fenntartói járulék úgy az alsó, mint a felső tagozaton ötezer lei, bejárás díj 580 lei, állami kórházra ötven lei, ezenfelül a felső tagozaton olvasóköri díj száz lei.

Internátusi és konviktusj díj az alsó és felső tagozaton: Internátusi díj 4800 lei, iskolai kórház felszerelési díja száz lei, fürdési díj száz lei, konviktusj díj (reggeli, ebéd, vacsora) huszezer lei, konviktusj felszerelési díj 300 lei és fogapolásra 300 lei.

A tanítás szeptember 16-án reggel kezdődik. Évnyitó ünnepély szeptember 15-én délelőtt. Az évke-

zeti teendők programja a következő: szeptember elseje és tizenkettőde között a beírások. Negyedikén javító vizsgák a IV. osztályosok részére. Ötödiken és hetedikén az ötödik osztály felvételi vizsgája. Kilencediken javító vizsga az I—VIII. osztályos tanulóknak a negyedik osztályosok kivételével. Tizenegyedikén az első osztályos felvételi vizsga. Tizenkettődikén utolsó bejárás nap. Ez után csak miniszteri engedéllyel írható be a tanuló.

Az igazgatóság.

Felvétel az Aiud-nagyenyedi református teológiára

A Bethlen-Theologia Akadémia igazgatósága felhívja azon református és evangélikus vallású ifjakat, akik az 1942/43. tanévre intézetünkbe akarnak bejárakozni, hogy felvételi kérésüket mielőbb adják be még abban az esetben is, ha minden okmányukat nem tudnák azonnal betérjeszteni, vagy ha már a múlt évet is itt töltötték.

Új hallgatók felvételi kéréséhez az érettségi (baccalaureatusi) bizonyítványon kívül csatlolni kell az állami anyakönyvi születési kivonatot, keresztlevelet, konfirmálási bizonyítványt, román állampolgárságuk igazolását, vallásánárunknak igazgatóilag látta-mozott, valamint felkészülnek esperesileg látta-mozott ajánló levelet, amelyek zárt borítékban egyenesen a teológia igazgatóságához cmezve csatolandók vagy küldendők. Csatolni kell még egészségi állapotukat és testi épségüket igazoló orvosi bizonyítványt, rövid életrajzukat annak megemléstésével, hogy mi vezérli a lelkész pályára és miéjre keresztény ifjúsági munkában vett eddig részt az illető.

Az új katonai törvény (Mon. Official. Jul. 9) értelmében volt növendékeink 27 éves korukig folytathatják tanulmányaikat, ha igazolják, hogy előadaso-

kat látogatják és vizsgáikat rendes időben letették, míg az első évre csak azok irakozhatnak be, akik e törvény megjelenéséig nincsenek besorozva.

Rendkívüli hallgatóknak felvesszük azokat is, akiknek érettségi bizonyítványuk még nincs meg, de ezeknek számolniuk kell azzal, hogy ennek pótlása nélkül csak kisebb képesítésű lelkészeknek minősíthetnek.

Tandij nincs, lakás és ellátás évi díja összesen mintegy 26.000 lei, ami alól részben vagy egészen felmentést nyerhetnek azon szegény sorsu ifjak akik kötelezik magukat, hogy legalább ö évén át egyházunkban fognak lelkibasztori szolgálato teljesíteni. Kötelezvény formulával és további felvilágosítással szívesen szolgál az igazgatóság.

A tanév megnyitása szeptember közepén lesz, napjáról valamint a jelentkezés idejéről hallgatóinkat értesíteni fogjuk.

Kérések, valamint mindennemű érdeklődés Directia Academiei Theol. G. Bethlen vagy központi irodánk címére küldendők Dr. Musnai L. theol. igazgatóhoz. Aiud.

Az igazgatóság.

Örültség...

Kainz Józsefet, a nagy német színészt egy vidéki színházgató felkérte, hogy játssa el színházában a Hamlet címszerepét. A föllépésért husz márká tiszteltétjét ajánlott fel. Kainz természetesen visszautasította a meghívást, mégpedig a következő, kifogástalanul udvariasság formában:

„Megtisztelő ajánlatát sajnálatomra már a szerep érdekében sem fogadhatom el. Hamlet megszemélyesítésének ugyanis nem szabad valóban örülnie lennie.”

— **Titkos gyógyszerraktárt találtak.** Bucurestiből jelenti: A katonai és polgári ellátási államtitkárság szervei a fővárosban titkos gyógyszer és vegyszer raktárt fedeztek fel. Az ott tájált áruk értéke eléri a nyolc millió lejt.

— **Orvosi hír.** Dr. Kovács Ernő (medic evreu) szülész-nőorvos átmenetileg rendel Timisoara-Temesvár, II, 3 August-utca 8. szám alatt, délelőtt 11-től 1-ig, délután 6—8-ig. Telefon 12-95.

A „tengeri selyem” a ruházatkodás szolgálatában. Olaszország ismét visszatér azokhoz a nyersanyagokhoz, melyek már évezredekkel ezelőtt használatban voltak. Ezek közé tartozik a „tengeri selyem” is, amelynek előállítását és feldolgozását Olaszország újból terbe vette. A „tengeri selyem” egy kagyló-fajta terméke, mely a Tarentum-öbölben, a nápolyi partokon, Szardínia partjain és Zára vidékén nagy tömegben fordul elő. A kagyló gyűjtése nagyon könnyű munka, mivel alig egy méteres mélységben él. A selyemtermelés céljaira az a három—husz centiméteres fonál szolgál, mellyel a parthoz erősíti magát. Ezeknek az ugynevezett „bisso” rostoknak feldolgozása a legegyszerűbb módon csupán víz felhasználásával történik. A tiszta „bisso” szövet nagyon hasonlít a selyemszövethez és nagy előnye, hogy molyok és más kártevők nem támadják meg.

— **Klinikák újjászervezése.** Bucurestiből jelenti a Rador: A legutóbbi minisztertanácson foglalkoztak az orvosi fakultások klinikáinak újjászervezésével, ezek teljesítőképességének fokozására.

— **Német író halála.** Innsbruckból jelenti a Rador: Greinz Rudolf író hevenhát éves korában meghalt. Közel száz kötet regényt és lírai költeményt írt.

— **Három hajó élelmiszer a görögöknek.** Isztanbulból jelenti, hogy a Cumhuryet című török lap szerint a hét elején Pireusz kikötőjébe érkezett a Dumiu Pinar nevű török gőzös a görög lakosságnak szánt élelmiszekkel. Utána két svéd hajó is befutott Pireuszba és mintegy 7000 tonna gabonát és lisztet hozott. Az élelmiszerek szétosztását a nemzetközi vöröskereszt Görögországha kirendelt szervezete ellenőrzi.

Katonáink biztosítják nyugalmunkat, adjatok számukra mindent, amitek van.

— **Napközi otthon és óvoda záró ünnepélye.** Tor-mac-Végvár községben a napközi otthon és óvoda záró ünnepélyét a református elemi iskola udvarán tartották meg. Dalok, szavatelok, kedves gyermekjátékok gyönyörködtették az egybegyűlt szülőket és nagyszámú érdeklődőket. A kis szereplők közül kiemeljük a következőket: Tökés Gáborka, Oláh Iluska, Tóth Sárika, Kele Manci és Lacika, Beinschrott Miklós, Ollinger Lidi és Katica, Hencz Boris, Bögre Mária, Szabó Sárika, Graur Juliska, Katona Sándor és Mária, Vas Mihály, Sztán Bözsike és Szilágyi Sárika. Műsor közben Tökés Béla református lelkész beszámolt az újonnan létesített intézmény nyári működéséről. A nagy dologidőben 60—70 gyermek nyert itt gondozást, 40—50 pedig napi háromszori étkezést. Ami nem telt a csekély napi 10 leies járulékokból, azt pótolták a jókedvű adozók, valamint a református elemisták által megművelt konyhakert. Még a felnőttek is felvidultak, mikor látták az egészségtől és meglegedéstől piros gyermek-arcokat. (T. B.)

ARAD
KERT, ARAD
TELEFON 24-45
Eladások
3, 5, 7, 10 és este
9:30-kor akertben

EGYETLEN NYÁRI SZÓRAKOZÓHELY ARADON

Ma!

Az emlékezés éjtszakája

Ma!

A román filmgyártás diadala G. TIMICA és DINA COCEA
Délután a 3 órai előadás 30 leies helyárrakkal

— **TISZTELETET A HADIROKKANTAKNAK.** Bucurestiből jelenti a Rador: A miniszterelnökség értesülése szerint a hadirokkantakat nem részesítik abban a tiszteletben, amely őket megilleti. A miniszterelnökség mindenkit figyelmeztet a tiszteletre azok iránt, akik feláldozták magukat az országért. A hadirokkantakat nem kell az üzletek előtt várakozó községek sorában, a vállalatok ajtajai előtt látni, vagy a hatóságoknál várakozva találni. Azok a köztisztviselők, akik kötelességüket nem teljesítik, vagy nem figyelmeztetnek másokat kötelességeikre, szigorú büntetésben részesülnek.

— **Román katonák dicsérete a legújabb német filmbírádóban.** Berjnből jelenti a Rador: Az új német hangos heti híradó, amelyet jövő héten mutatnak be Berlinben és az összes európai mozikban, két olyan jelenetet is tartalmaz, amely a román katonákat mutatja be menetelés és támadás közben. A híradó méltatása rendkívül dicséretes a román csapatok magatartására vonatkozóan és azzal kapcsolatban, ahogyan a legutóbbi támadásokat a legnagyobb vitészséggel végrehajtották.

— **A helyettes miniszterelnök a miniszterek új munkamódszeréről.** Bucurestiből jelenti a Rador: Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök megállapította a miniszterek új munkamódszerét, hogy a minisztertanács az elvi jelentőségű kérdésekről tárgyalhasson és számos olyan ügyről mentesüljön, amely a különböző minisztériumok hatáskörébe tartozik. Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök ezenkívül kérte a minisztereket, hogy a legnagyobb figyelmet szenteljék az erdélyi problémáknak és a menekültek segélyezésével kapcsolatban, amelyet Antonescu Ion tábornagy-államvezető intéz, a miniszterek is foglalkozzanak a menekültek segélyezésével, ugyancsak az összes erdélyi problémák megvizsgálásával és a helyszínen való megoldásával.

Kötelességünk a katonák érdemeinek megbecsülésén kívül dolgozni is értettük.

— **A mozgó vonatra akart felugrani — belehalt sérülésébe.** Fertea Stefan vasúti tisztviselő vonaton Bucurestibe akart utazni. Sinaia állomáson leszállt a vonatról, hogy egyik ismerősének átadjon egy csomagot. Közben a vonat elindult és a vasúti tisztviselő a mozgásban levő vonatra akart felugrani. Az ugrás rosszul sikerült és Fertea a lépcsőről lecsuszva, a kerekek alá zuhant, melyek jobb lábát levágták. Beszállították a kórházba, ahol meghalt.

— **Kiket töröltek Aradon az exportőrök jegyzékéből?** A nemzetgazdasági minisztérium az alábbi aradi cégeket törölte az exportőrök jegyzékéből: Spandop, Vértés Vilmos, Kandor László, Heliopot, Schwartz Vjimos, Mihoc Pantelimon és Gáspár Árpád.

— **Anyakönyvi hírek.** A Timișoara-temesvári anyakönyvi hivatalban a következő bejegyzések történtek: Születtek: Csanádi István közművessegéd leánya Ibolya, Bain Lazar villanytelepi tisztviselő leánya Doina, Muntean Stefan szobafestősegéd fia Stefan, Breszer István pincér leánya Mária, Ocskó Márton gyárimunkás leánya Margit, Luncz Lajos lakatos fia Lajos. Meghaltak: Tillger Józsefné Vidacs Etelka 46 éves, Savu Nicolae 74 éves nyugdíjas.

Az öngyilkosok rácsát eltávolították helyéről!

A Messaggero írja, hogy Genuában összegyűjtik a kerítések, köztük az „Öngyilkosok rácsát” is, amely sokáig a város egyik disze és érdekessége volt. Ez a rács hatalmas vasoszlopokból áll, Calignano hídja mellett emelkedik és merész íveléssel vezet a Via Madre di Diodo a Piazza Sarsanoig. A kerítésen kőemléktábla van, amely arra figyelmeztet, hogy Galli Cezare tekintélyes genuai kereskedő állította a kerítést és így megakadályozta, hogy „azok az emberek, akik életük felett kétségbeesnek, innen a híd mellől vessék magukat a vízbe”. A kereskedő nem akarta, hogy az öngyilkosság szokássá váljék Genuában. Ha átlapozzuk az akkori genuai lapokat (1876), megállapíthatjuk, hogy abban az időben Genuában jómódban éltek az emberek s mégis sűrűn fordultak elő öngyilkosságok. A Messaggero szerint ez az idő a romantikus öngyilkosok kora volt, a nagy szenvedélyek és fájdalmak idejében, amikor még az volt a legnagyobb baj ha egy diák megbukott a vizsgán, vagy a hölgy a medaillonnal együtt viselkedte a szerelmes levelet. Ilyenkor a vízbe kellett ugrani. Ennek a szokásnak akart a kereskedő a ráccsal véget vetni és valóban az öngyilkosságok innen megszűntek, amennyiben a hídról ötven éve nem ugrott senki a vízbe.

— **A beiratások a Notre Dame iskolánővérek középiskoláiban az 1942—43. tanévre.** Timișoara-Temesvárott augusztus 25. és 31-ike között lesznek. A felvételi vizsgákat az első osztályba szeptember elsején tartják, míg az első osztályba való beiratkozás szeptember 2-án lesz. A javítóvizsgálatokra szeptember 3-án kerül a sor. A felvételi vizsgák az ötödik osztályba szeptember 4 és 5-én lesznek, míg a beiratás az ötödik osztályba szeptember 8-án történik. Ugyanakkor iratkoznak be a bentlakó növendékek is. Az iskoláév szeptember 9-én kezdődik.

— **Észak-Kínában közel huszezer katonát vesztek Csangkaisek csapatai,** Pekingből jelenti a Rador: Az északkeleti japán főhadiszállás közli, hogy Észak-Kínában a július hónapban lefolyt harcok során tizenegyszer kínai megöltek, nyolcezer nyolcszázakat pedig foglyul ejtettek. A japán csapatok ezenkívül nagymennyiségű hadianyagot zsákmányoltak.

— **Adományok.** B. I. lapunk kiadói hivatalában a dr. Kakuk gyermekszanátoriám számára 200 lejt adományozott S. P. G. T. lapunk kiadói hivatala utján a dr. Kakuk gyermekotthon számára 1000 lejt, a Fratelia-ujkissodai gyermekotthon számára 500 lejt és a kardoslepi gyermekotthon számára 500 lejt adományozott.

— **Korcsmai kérés.** Preda Nașe bucurești lakos az egyik fővárosi korcsmában összeverekedett Ion Alexandruval, aki kést rántott és súlyosan megsebesítette ellenfelét. Preda Nașe kórházba szállították, míg Ion Alexandrut letartóztatták.

— **Orvosi hír.** Dr. Kovács Ernő szülész-nőorvos átmenetileg rendel: Timișoara-Temesvár, II., 3 August-utca 8. alatt, délelőtt 11—1-ig, délután 6—8-ig. Telefon 42-97, vagy 43-19. (Medic evreu.)

— **Újabb élelmiszerfogyasztási korlátozások Északamerikában.** Stockholmból jelenti a Rador: Washingtoni értesülés szerint az Egyesült Államokban szeptember elsejétől kezdve adagolják a húst.

— **Szengázzal megmérgezte magát.** Armeanu Ana harminc éves galati cselédeány, munkaadója lakásán szengázzal megmérgezte magát és meghalt. Az öngyilkosságát barátjánője fedezte fel, aki megakart látogatni, mert azt hitte, hogy a cselédeány beteg. Az öngyilkosság okát nem ismerik.

— **Bulgáriában monopólium a tökmagvásárlás.** Szófia jelentés szerint Bulgáriában az olajos magkereskedéssel is foglalkozó gabonagazdaság monopóliumot kapott tökmag vásárlására. Különként 15 és fél leva a feladóállomáson a tökmag ára.

Kudarcot vallott az aradi piaci zöldségárusok sz rá kísérete

Az aradi városi ármegállapító hivatal néhány nappal ezeőtt megszabta a zöldségfélékért az aradi piacon kérhető magasabb árakat, amely szerint a paradicsom kilójáért legfeljebb 15, az uborka darabjáért legfeljebb két lejt kérhetnek a termelők vagy viszonteladók. Az ármegállapítással nem voltak megelégedve az árusok és portékájuk kiárusítására rendőri segítséget kellett őket kötelezni. Ezért megharagudtak az árusok és másnap egyetlen darab paradicsomot vagy uborkát nem lehetett látni a piacon. sőt sok termelő meg sem jelent a piacon. Az árusok azonban nem já szhatták sokáig a haragszomrádot, mert ráöttek, hogy ők fizetnének rá a szájkölésre, mivel paradicsomuk elrothadt uborkájuk fornyadt kezdett. Azt hi ték ugyanis a termelők, hogy paradicsomukat és uborkájukat megvásárolja az Aradunon-ujaradi zöldségkoncesszió, amely azonban nem tud felvenni ilyen nagy mennyiséget és nem is fizet nagy árat a zöldségfélékért. Erre aztán ismét megjelentek a termelők az aradi piacokon és árusítják portékájukat a hatóságilag meghatározott árban.

Özvegy Peschke Károlyné született Ruschil Antonia, e hó 19-én este, Timișoara-Temesvár, Belváros, Marăști-utca 14. szám alatti lakásán meghalt. Gyászolják gyermekei: Antal, Mária, Istványa és Emmy, huga Schneider Jánosné, született Ruschil Mária és kiterjedt rokonság. Temetése e hó 21-én délután öt órakor lesz a gyárvárosi temető kápolnájából a római katolikus szertartás szerint.

— **Aradi nyugdíjgyesület választmányi ülése.** Az aradi köz- és magánalkalmazottak nyugdíjgyesülete (Mocion-utca 12) közli, hogy szombaton délután 4 órakor választmányi ülést tart, amelyre a rendes és póttagokat meghívja és felkéri, hogy a tárgyszorot fontosságára való tekintettel teljes számban jelenjenek meg.

— **Beiratások az iskolánővérek aradi intézetébe.** Az iskolánővérek aradi intézetében a beiratások az alábbi sorrendben történnek: a leánygimnáziumban augusztus 25—31. között, az elemi leányiskolában és ovodában szeptember 1—4 között, délelőtt 8—12. délután pedig 3—5 óra között. Javító és felvételi vizsgák szeptember elsején reggel 8 órakor.

Takarékoskodjunk a kenyérrel!

— **Cukorkiosztás Timișoara-Temesvárott.** A város gazdasági hivatala közli a fogyasztókkal és kereskedőkkel, hogy a július hónapra esedékes cukormennyiség kiosztása megkezdődött és szeptember elsejéig tart. A kiosztásra kerülő mennyiség a keresztény lakosság részére félkilógram, zsidók részére husz deka-gram. Azok a fogyasztók, akik augusztus elsejéig valamely fűszerüzletben beiratkoztak, ugyanott vehetik át a július hónapi cukrot, míg akik ezután a nap után vagy egyáltalában nem iratkoztak be, kivételesen az alábbi kereskedőknél kapják a cukrot: Simicin și Toaca, II. kerület, Mareșal Joffre-utca, Federala Octavian Goga, I. kerület, Palanca-utca 2 és Consumul Romanesc PTT, IV. kerület, Dragalina-tér 9. A fűszerüzletbe való beiratkozásokat szeptember elsejéig lehet kérni, míg a kereskedők a hozzájuk beiratkozott fogyasztók kimutatását szeptember 2-án és 3-án mutatják be a városi ellátási hivatalban.

— **A zsidók kenyérszükségletének kielégítése.** Timișoara-Temesvár város vezetősége az ellenőrzés könnyebb lebonyolítása céljából kerületenként néhány péket jelölt ki, akiknél a zsidók kenyérszükségletüket beszerezhetik. Ezek a pékek: I. kerület: Petry, János. II. kerület: Schmidt, Iljevici, Baranyi, Mayer, III. kerület: Huth, Siegel, Peschka. IV. kerület: Sechei, Appeltauer, Bejnauer, Mayer. V. kerület: Traian, Muncila, Marisch, Bicianu.

Mozi

Pénteken, augusztus 21-én Aradon a mozik műsora a következő: Aro: az emlékezés éjszakája (román film). Corso: A sors forгатagában (olasz film). Forum: A császárnő kegyene (német film). Uránia: A kard királya (olasz film).

Ügyeletes gyógyszertárak

Pénteken, augusztus 21-én Aradon a következő gyógyszertárak tartanak szolgálatot: Angel (Miron Criscea-tér) és Omescu (Reg. Maria-ut és Alexandri sarok).

Pénteken, augusztus 21-én Timișoara-Temesvárott a következők az ügyeletes gyógyszertárak: Belváros: Jonescu-Heyer (Unirii-tér), Gyárváros: Meisner (Petre Maior-tér), Erzsébetváros: Cristea (Lahovary-tér), Józsefváros: Csillag (General Dragalina-tér), Mehalában a Corvin, Fratelia-Ujkissodán a Panajoth és Freidorf-Szabadfalun az Eremici gyógyszerár.

CORSO premier mozgó (Arad) Telefon 23-64

(Aradon) mozgó nyitott tetővel

Ma, pénteken premier!

Az olasz filmgyártás egy újabb nagyszerű teljesítménye

A sors forгатagában

Izgalmas tüzdelmek és harcok a tengeren. A tőzerepen

Primo Carnera, Camilo Piliotti, Mario Ferrari, Germana Pavlieri

a világhírű olasz boxbajnok

A 27. számú egyesített heti híradó a legújabb eseményekkel

A FILM VILÁGA

Négy férfi és egy nő

Amikor egy megrögzött agglegény megnősül, hogy a nőktől szabaduljon

Mi történik akkor, amikor egy megrögzött agglegény, aki még hozzá hódítóan szép férfi, megnősül csak azért, hogy az örökké szerelmes nőktől megszabaduljon. Mit csinál az a szerelmes asszonyka, aki erről tudomást szerez? Hogyan viselkedik egy jó barát, tkinet átmenetileg egy szerelmes férfi szerepét rá, akinek átmenetileg egy szerelmes férfi szerepét humorral telített esemény keretében találnak megoldást a Tobis új filmjében, amelyben négy pár ügyel arra, hogy ne tévedjenek el tulságosan a tévedések labirintusában. Ezek a tévedések azonban egyben alapos leckét is jelentenek a hanyag férfiak, a bátortalan jegyesek és a kacér nők számára.

A pezsgő vigjáték, amely tele van finom humorral, pontosan megmutatja, hogyan tudja a német filmipar feldolgozni és bemutatni a legváltozatosabb és legváratlanabb cselekményeket, meggyőző párbeszéd, nagyszerű díszletek kíséretében és úgy, hogy a

váratlan helyzetek a cselekményt figyelemmel követő közönséget mindvégig leköссék és szórakoztassák.

A cselekmény egy fiatal kereskedő régiségboltjában kezdődik, vele együtt éljük át a nőktől való menekülést, egy archeologiai lelet megtalálását, betekintést nyerünk meleg és családias otthonába, ahol felesége olyan sok reményt fűz a jövőhöz, láthatjuk a fiatal asszony keserű csalódását, reménysegeiben és józúen kacagunk a vidám helyzetek egész során, amelyek sziporkázva követik egymást.

A vigjáték szereplőit szerencsésen válogatták meg. Nagy Kató a női főszerepben tehetsége legjavát nyújtja és meggyőző nőiességgel védi otthona és családi tüzhelye boldogságát. Hódolóinak száma ebben a filmben négy. Ezek: Albert Matterstock, Paul Kemp, Georg Alexander és még egy férfi. A többi női szerepet Lucie English és az elegáns Grethe Weiser alakítják.

KI A TETTES?

Az Öt ezer márka jutalom című bűnügyi film rejtélye

A bűnügyi rendőrség teljes erővel dolgozik. Az utóbbi napok eseményei azonban még mindig rejtélyes homályban maradnak. Mi történt tulajdonképpen? Wengraf gyáros vegyi üzemében tűz támadt és ugyanakkor a gyár éjjeli őre életét vesztette. Ezalatt éjszaka az országúton is találnak egy holttestet. Egyik gépkocsis gázolhatta el. Ki lehetett a tettes? Mi az összefüggés a két eset között? A rendőrség erőiesen követi a nyomokat. A rejtélyt akarja megfejteni Rolf Kettner is. A rendőrség még Wengraf gyárost is megfigyelés alatt tartja, bár ez főlegesennek látszik. Neki a tűz csak kárt okozott. Annál érthetlenebb később a következő eset. Rolf és egy rendőrsz megfigyelik Wengraf gyárost, aki éjjelkor titokban villájából kionson. Mit keres Wengraf ebben

az időben kint? Miért nem alszik ilyenkor? Hova megy?

Wengraf taxiba ül. A rendőrsz követi és megkezdődik az éjjeli hajszja a város sötét utcáin. Most megáll Wengraf kocsija. A gyáros kiszáll, óvatosan körülnéz, majd egy pincehelyiség felé igyekszik, lemegy a épcsökön és eltűnik a piszkos ajtó mögött. A pincehelyiség egy ószeresé, aki ócska ruhákat árúsít. Mit keres ott éjszaka Wengraf?

A megoldást az ötezer márka jutalom című Bavaria bűnügyi film nyújtja. Wengraf gyáros szerepét Friedrich Domin alakítja. Mellette Martin Urtel, Olly Holzmann, Hilde Sessak, Paul Dahlke, Richard Häusler, Wilhelm König és még sokan mások szerepelnek nagy sikerrel. A filmcselekmény végig érdekfeszítő és az utolsó pillanatig senki sem tudja: ki a tettes?

Mi maradt a szélnalomból?

Karl Valentin, az ismert filmszínész falun nyaralt. Az egyik napon megszólította egy másik nyaraló, aki azt hitte, hogy a filmszínész a község állandó lakosa:

— Bocsánatot kérek — kezdte az ismeretlen — de tessék megmondani, mi lett azzal a szélnalomból, amely a község határában volt. Nem maradt belőle semmi?

— De igen — válaszolta mosolyogva a filmszínész — a szél megmaradt...

AULINGER ELIZ
Az eladott nagypapa című film egyik főszerepét játsza

RÖVID FILMHIREK

Helmut Käutner rendezi az új Terra-film, amelynek Ilse Werner és Viktor de Kowa a főszereplői. Viktor de Kowa egy harmonikatanító alakít, aki Bach vagy Beethoven zenei magaslátán képzelet magát. Operája azonban megbukik és ez felébreszti álmaiból. Most már elismeri a könnyű zene szépségeit is, amelyekért az Anni szerepét játszó Ilse Werner rajong. Ilse Werner mint egy csibész füttyűl a legújabb slágereket és amellet még fiatal és csinos is.

Budapesten a Hunnia műtermében készült el az új Berlin-film, amelynek A szerelem karnévalja a címe. Dora Komár és Johannes Heesters játszó a főszerepeket. A többi szereplő: Hans Moser, Dorit Kreysler, Axel von Ambesser, Gustav Waldau és mások.

A titokzatos grófnő a címe az új Wien-filmnek, amelyet Bolváry Géza rendezett. Marte Harell, Wolf Albach-Retty, Paul Hörbiger, Elfriede Datzig és a többi szereplő is tudása javát nyújtotta a film elkészítésénél.

Josephine a barátnőm címmel készítik Hans Heins Zerlett rendezésével az új Tobis-film, amelyben Hilde Krahl nagy szerepet kapott.

A Bak József rendezésével készülő Münchhausen film költőien szép cselekményét a zene még kifejezőbbé fogja tenni. A filmhez a szép melódiák egész sorozatát szemelték ki.

Hans Moser két filmben nyújt humoros alakítást. Az egyik film a Hét évi szerencse című Bavaria-film, amelynek jelenetei hangos derültséget keltenek. Hans Moser dr. Teisinger szerepében egy betörők utáni hajszában elfogja a tetteseket. A filmben számos félreértésen alapuló és helyzetkomikummal bőségesen átszótt jelenet van, amelyeknek eredménye

RUDOLF CARL
az Oh férfiak! című filmben

két szerelmespár: Hannelore Schroth és Wolf Albach-Retty, valamint Theo Lingen és Elly Parvo. Eppen ilyen humorosan izgalmas a másik film, amelynek „Ha én egyszer az Uristen lehetnék” című film. Ebben Hans Moser mellett Irene von Mayendorf, Lotte Lang, Margit Simo, Iván Petrovics, Fritz Odemar szerepelnek nagy sikerrel.

Hét évi szerencse

Theo Lingen pompás szerepe az új Bavaria-filmben

Aki bizik a szerencsében, annak az egyik napon valóban az ölébe hullhat és ami látszólag balszerencse, az is örömmé változhatik át később. Tudni kell azonban azt, hogy mindig az élet napos oldalán kell járni. Ez a véleménye az életéről Theo Lingennek aki a Bavaria „Hét évi szerencse” című filmében egy szolga szerepét játsza. Nem hiába mondta neki ezeket a bölcsességeket egy idősebb hölgy, aki azt állította, hogy hét évi balszerencse után kisüt a szerencse napja és hét évig állhatatosan kíséri a szerencse. A szolgánál ez bevált, mert a balszerencse is örömmé változhat később. Itt van a szolga esete is, aki nőszülni akart. Az esküvő időpontját kitűzték, a karikagyűrűket megvásárolták, a házassági tanukat kijelölték és akkor a vőlegény az esküvő előtt két nappal megtudta, hogy menyasszonya megcsalta. Hát nem szerencse ez? De igen bár látszatra nem az. Mert képzeljék csak el, szegény szolga nem tudja meg a csalást és feleségül veszi a hűtlen kigyót. Boldogsága és vele együtt élete reménytelenül vakvágyánra került volna és Theo Lingen talán még a humorát is elvesztette volna bánatában. Ezzel pedig a közönség járt volna rosszul, mert nem kacaghatott volna rajta. A Hét évi szerencse című film pedig ugyancsak sok alkalmat nyújt a vidám szórakozásra.

MARENBACH LENY és MARIAN FERDINAND
a Szerelem vonata című film főszereplői

SPORTTESEMÉNYEK

A helsinki atlétikai viadal részletes eredményei

A háborús Helsinkiben ez a nemzetközi atlétikai viadal volt az idén az első nagyobbszabású verseny. A versenyt megelőző kedvezőtlen idő ellenére is 9000 főnyi közönség volt kint a stadionban, köztük a finn miniszterelnök is. A magyar arieta különítmény negy-napos hajó és vasúti utazás után egy órával a verseny előtt repülőgépen érkezett Helsinkibe.

Az időjárás nem kedvezett a versenyzőknek, mert a délután folyamán hatalmas zápor áztatta fel a pályát. A verseny alatt ugyan már nem esett, de igen erős ellenszél fújt.

A részletes eredmények:

110 m gátfutás: 1. Kristoffersson svéd 15.2, 2. Hidas magyar 15.2, 3. Jokela finn 16.1. Hidas 80 méterig vezetett, de a svéd jobban bírta az ellenszél.

100 m: 1. Ohlsson svéd 11, 2. Solymosi magyar 11.3, 3. Koch német 11.6, 4. Karlstad finn 11.7.

2000 m: 1. Hellström svéd 5:23, 2. Iglói magyar 5:31, 3. Sarkama finn 5:39.5. Iglói nagyon me-reven mozgott.

Magasugrás: 1. Nicklén finn 195, 2. Kristoffersson svéd 190 cm.

Gerelyhajítás: 1. Várszegi magyar 65.62, 2. Vainio finn 64.62, 3. Palander finn 59.97 m. Ezt a számot a nagy mértékben befolyásolta az ellenszél. Vainio győztese, aki már dobott 72.38-at is, szép teljesítmény.

400 m: 1. Storskrubb finn 49.4, 2. Merisavo finn 50.2, 3. Viklund 51.8. Storskrubb a legjobb formában lévő finn atléták egyike.

Kalapácsvetés: 1. Heino finn 48.62, 2. Arivara finn

48.47, 3. Veirilä finn 47.29. Németh Imre mindhárom dobása közben kilépett és így kiesett, pedig a három közül hárta az 50 körül volt.

800 m: 1. Veliho finn 1:55, 2. Arniala finn 1:56.2, 3. Kainlauri finn 1:56.6, 4. Eriksson svéd 1:56.8. Szép verseny volt.

5000 m: 1. Szilágyi magyar 14:46, 2. Németh Béla magyar 14:46.2, 3. Järvinen finn 14:47.4, 4. Pekuri finn 14:58.6, 5. Mäki finn 15:31.4. Remek verseny volt, amelyet a katonai szolgálatot teljesítő Mäki és Pekuri nem bírt.

Rudugrás: 1. Kovács magyar 380, 2. Korpela finn 370, 3. Reinikka finn 360. Kovács 380-at elsőre ugrotta, utána már nem erőltette magát.

Távolugrás: 1. Sonck finn 714, 2. Vermes magyar 711, 3. Gyuricza magyar 678, 4. Savolainen finn 659.

A helsinki verseny után a magyar atléták az eddig közöltékén kívül még a következő eredményeket érték el különböző finn városokban:

Porvoonban 3000 méteren Iglói 8:47-el fölényesen győzött a 9:00.6 időt futó Jautsenlahti ellen.

Kuovulában 100 méteren Solymosi 11.1 mp-es idővel lett első. Németh Béla pedig 10,000 méteren aratott értékes győzelmet a berlini olimpiai bajnok Salminen fölött. Német ideje 31:14, Salminené 31:14.4 volt.

Lappenranta-ban az 5000 méteren Szilágyi újra találkozott Järvinennel, akit ott sokkal nagyobb fölényrel győzött le. Szilágyi 14:57.5-öt, míg Järvinen 15:14.1 mp-et futott.

Meghatározták a román—horvát válogatott labdarúgó mérkőzések időpontjait

A román és horvát szövetség között folyó tárgyalások eredményesen befejeződtek. A két szövetség elhatározta, hogy a román—horvát válogatott mérkőzéseket szeptember 20-án Zágrábban és október 18-án Bucurestiben játsszák.

A Ferencváros a kupagyőztes

Ferencváros—Szolnok 3:1 (1:1)

Nagyszámú közönség jelenlétében, hatalmas küzdelmet vívott a két csapat a Szent István-Kupa döntőjében. A Ferencváros a bajnokságban elért gyenge helyezése miatt kárpotolta magát, mert a Magyar-Kupa megnyerése után most a Szent István-Kupát is megszerezte.

Ferencváros: Csikós — Tátrai, Lázár — Sárosi III, Polgár, Nagy II — Lukács, Füstös, Sárosi dr., Kiss, Gyetvai.

Szolnok: Horváth — Csabai, Kispéter — Semeczy, Szücs, Fazekas — Szántó, Kolláth, Laborcz, Nagy, Korom.

Alig kezdődik a játék, amikor a második percben Lukács beadásából Sárosi dr. megszerzi a vezetést (1:0). A Szolnok sem hagyta magát és óriási küzdelem után Kolláthnak sikerül az egyenlítés (1:1).

Szünet után a küzdelem teljesen nyílt. A Ferencváros csatársora az egységesebb és Füstös a 21. percben ismét vezetéshez juttatja a zöld-fehéreket (2:1). A gól utáni heves harcban Csabai a kiállítás sorsára jut. Ezt a hátrányt a Szolnok már nem tudja behozni, sőt a 54. percben az elfutó Gyetvai egyéni játékból elért góljával beállítja a végeredményt (3:1).

KÖZGAZDASÁG

A nemzetgazdasági minisztérium átszervezése a minisztertanács előtt

Bucurestiből jelentik: A kormány Antonescu Mihály helyettes miniszterelnök vezetésével ülést tartott, amelyen valamennyi miniszter résztvett. A helyettes miniszterelnök ismeretile az elveket, amelyeken az átszervezésre kerülő nemzetgazdasági minisztérium felel. Ez a minisztérium lesz az összeegyeztetési szerv valamennyi gazdasági jellegű tárca között és ugyancsak ide tartozik a termelés menetének ellenőrzése, valamint a termelés, a közvetítő ke-

reskedelem és a kormány közötti együttműködés megvalósításának megteremtése.

A helyettes miniszterelnök a továbbiakban vázolta a Finlescu tanárra, az új nemzetgazdasági miniszterre háruló feladatokat, majd köszönetet mondott Marinescu Ion volt miniszternek, végül a kormány teljes ismerését fejezte ki Stoicescu Constantinnak, a lemondott igazságügyi miniszternek, aki egészségügyi okokból vált meg tárcájától.

Az importőrök jegyzékébe felvett cégek

Az importőrök jegyzékébe felvett erdélyi és bán-sági cégek közlését az alábbiakban folytatjuk:

Fulgofir, Crauciuc Dumitru, Timișoara-Temesvár, str. Daclor 8, Gloria, Uzina de ghete, Arad, str. Kogalniceanu 48, Gherasim Cornel, Timișoara-Temesvár, Bul. Regele Mihai 2, Doron și Witze, Timișoara-Temesvár, str. Napoleon 2, Hansa Romana Comerciala, Sibiu, str. Margareta 18, Hoffmann István, Timișoara-Temesvár, str. Ulpia Traiana 26.

(Folytatjuk)

MILYEN SERTÉS VAGHATÓ. A katonai és polgári ellátási államtitkárság közli, hogy az 1941 július 9-én kiadott 363. számú rendelet értelmében szabad a 70 kilogramot meghaladó hus- és a 100 kilogramot túllépő zsirsertések vágása.

Az őszi szántási és vetési munkálatok. A legutóbb tartott minisztertanácson foglalkoztak az őszi szántási munkálatokkal és a közlegelő kérdéseivel. Pana Aurelian földművelésügyi miniszter ismertette a helyzetet és adott utasításokat. Popescu tábornok belügyminiszter változta a kiadott rendelkezések végrehajtását, végül Strihan Petre belügyi államtitkár tájékoztatta a minisztertanácsot a vetésekkel kapcsolatban tett észrevételeiről.

Központokat létesítenek a mezőgazdasági gépek karbantartására. A kormány Antonescu Mihály helyettes miniszterelnök javaslatára elhatározta, hogy a külföldről behozott mezőgazdasági gépek karbantartására központokat létesítenek.

Jó lesz az olasz búzatermés. Olaszország idei búzatermése úgy mennyiségileg, mint minőségi szempontból jobb lesz a tavalyinál. Hozzávetőleges számítások szerint 750 millióra tehető a termés, ami lehetővé teszi a kenyéradag emelését.

Emelik a hadseregnek szállítandó postzó árát. A minisztertanács jóváhagyta azt az előterjesztést, amellyel a hadfelszerelési államtitkárság által rendelt postzómennyiségek ellenértékét öt százalékkal fel-emelik.

Hivatalos devizárfolyamok. (Az első szám a vételi, a második az eladást jelenti.) Szabadforgalmu devizák (90 százalékos felárral): Svájci frank 43.70—45.43, svéd korona 44.80—46.57. Kliring devizák: Drachma 1.21—1.22, német márka 59—60, török font 92—92, dinár 2.898—3.05, szlovák korona (38 százalékos felárral) 4.68—4.77, pengő 26.50—27, dán korona 30—30, finn márka 2.50—2.50, olasz lira 9.50—9.50, francia frank (38 százalékos felárral) 3.15—3.27, horvát kuna 2.95—3.

Határidő napló

AUGUSZTUS 31:

A hivatalos lap 1942 május 20-i 123. számában megjelent 415. számú rendelettel előírt gyapjúmennyiségek beszoállítására a gyapjúgyűjtő központokban.

Forgalmi adó fizetésére kötelezett vállalatok adóvallomásának benyújtása a pénzügyigazgatóság forgalmiadó osztályán (városokban) vagy az illetékes kerületi adóhivatalnál (falvakon).

Romániával hadbanálló országok alattvalóinak tulajdonát képező vagyonátörzsvak bejelentése.

Részvénytársaságok részvényeinek bemutatása és száraz bélyegzővel való elátása a pénzügyigazgatóságon.

SEPTEMBER 1:

Vállalatok egységes ellenőrző regisztere (registru unje de control) kötelező módon életbelép.

Rádió

PÉNTEK, AUGUSZTUS 21

Bucuresti: 6.55 Hírek, hanglemek. 12.25 Katonai rádióposta. 12.55 Német—román katonai. 13.50 Német nyelvű hírek. 14. Rádióhíradó. 14.20 Hanglemek. 14.30 Sebesültek órája. 18.20 Katonai rádióposta. 19. Társadalmi szemle. 19.20 Előadás Horvátországról. 19.50 Német nyelvű hírek. 20. Rádióhíradó. 20.10 Hanglemek. 20.35 Hanglemek. 20.40 Előadás. 21. Az Aida című opera előadása. Az első felvonás után kb. 21.50 Hírek, sport.

Radio Moldova: 13. Hanglemek. 13.20 Hírek. 13.30 Hanglemek. 14. Hírek. 14.20 Zenekari hangverseny. 18.30 Román táncok. 19. Orgonajáték. 19.15 Irodalmi előadás. 19.30 Operettzene. 20. Chopin művek. 20.30 Hírek. 20.40 Zenekari hangverseny, közben nagy énekesek lemezei. 22. Hírek. 22.20 Hanglemek.

Budapest I: 6.40 Torna. 7. Hírek, hanglemek. 10. Hírek. 10.15 Szórakoztató zene. 11.20 Zongorajáték. 11.40 Felolvasás. 12.10 Katonazene. 12.40 Hírek. 13.30 Bajtársi szolgálat. 14. Szalonzenekar hangverseny. 14.30 Hírek. 15.20 Szórakoztató zene. 16.15 Felolvasás. 16.45 Hírek. 17.25 Szórakoztató hanglemek. 17.55 Kállay magyar miniszterelnök feleségének előadása. 18.10 Német műsor. 18.30 Magyar népzene. 19. Hírek. 19.20 Ének. 19.45 Magyar est. 20.15 A rádiózenekar hangversenye. 20.45 Kiliúgyi negyedóra. 21.10 Felolvasás. 21.40 Hírek. 22.10 Űzen az otthon. 23. Idegennyelvű hírek. 23.25 Cigányzene. 24. Hírek.

SZOMBAT, AUGUSZTUS 22

Bucuresti: 6.55 Hírek, hanglemek. 12.25 Katonai rádióposta. 12.55 Katonai. 13.50 Német nyelvű hírek. 14. Rádióhíradó. 14.20 Hanglemek. 14.30 Sebesültek órája. 15. Hanglemek. 15.30 Gyermekek előadása. 18.20 Katonai rádióposta. 19. Zenekari hangverseny énekszámokkal. 19.50 Német nyelvű hírek. 20. Rádióhíradó. 20.10 és 20.35 Hanglemek. 20.40 Előadás. 21. Táncczene. 22. Hírek, sport. 22.20 Nagy francia énekesek hanglemezei. 22.40 Énekkettősök. 23. Hanglemek.

Radio Moldova: 13. Hanglemek. 13.20 Hírek. 13.3. Hanglemek. 14. Hírek. 14.10 Jazz-band. 18.30 Román indulók. 19. Ének. 19.15 Előadás. 19.30 Hanglemek. 20. Előadás. 20.15 Spanyol rapszódia. 20.30 Hírek. 20.40 Kézzongorás hangverseny. 21.40 Filmműzene. 22. Hírek. 22.20 Táncczene.

Budapest I: 6.40 Torna. 7. Hírek, hanglemek. 10. Hírek. 10.15 Zenekari hangverseny. 11.20 Vonós-egyes hangversenye. 11.40 Felolvasás. 12.10 Szalonzene. 12.40 Hírek. 13.30 Bajtársi szolgálat. 14. Táncczene. 14.30 Hírek. 15.20 Cigányzene. 16.10 Felolvasás. 16.45 Hírek. 17.15 Ének. 17.40 Felolvasás. 18. Szórakoztató zene. 18.35 Hangképek innen-onnan. 19. Hírek. 19.20 Felolvasás. 19.30 Zongorajáték. 19.55 Elbeszélés. 20.15 Könyvű zene. 21.40 Hírek. 22.10 Űzen az otthon. 23. Idegennyelvű hírek. 23.25 Cigányzene. 24. Hírek.

Budapest II: 18.35 Mezőgazdasági előadás. 19. Jazz-band. 19.30 Felolvasás. 20. Hírek. 20.10 Kamarazene. 21.10 Felolvasás. 22.10 Zenekari hangverseny.

A timisoarai városi mozik műsora ■ Előadások kezdete 5. 7. 9-10. Vasár- és Ünnepnap d. e. 11 ós d. u. 3-kor is

CAPITOL

THALIA

APOLLON

Szerelmi keringő

Hans Moser Elfi Mayerhoffer Paul Hörbiger
Bécs a múlt század végén... Szerellem!... Zene!...
Különleges O. N. C.-híradó, Szebasztopol elfoglalása

Kiválóan szórakoztató film,
Wolfgang Liebenejner rendezésében
Hét feleség

Käthe Haack, Johannes Riemann, Cécile Maurel
Különleges O. N. C.-híradó, Szebasztopol elfoglalása

Átalakítások miatt szünet

Próhirdetések

FIGYELMEZTETÉS. Az próhirdetések díja előre fizetendő. Gyakran előfordul, hogy hirdetőink távbeszélőn adják fel apróhirdetéseiket. Tekintettel arra, hogy ilyen esetekben az apróhirdetések számlázása és a hirdetési díj beszedése munkatöbblettel jár, a pénzbeszedő alkalmazása révén költségtöbblettel is jár, a nem a feladás alkalmával fizetett apróhirdetések díja a rendes díj kétszerese.

DIJSZABÁS. Álláskeresés rovatban tíz szög tizenöt leí, minden további szó kettő leí. Minden más rovatban tizenöt szög harminc leí, minden további szó három leí. Vastagabb betűvel a díj kétszerese. Jelíés és „Cim a kiadóban” jelzésű hirdetéseknel tíz leí pótdíj fizetendő. Üzleti hirdetések csak keretes hirdetésként vehetők fel.

Alkalmazás

Asszista bejárónót a reggeli órákra keres egyedülálló hölgy. Jelentkezni délután 5 és 7 között Timisoara-Temesvár III. Doja utca 3, ajtó 4. (5210)

Mindeneslány, vagy fiatal asszony azonnali felvétetik. Dr. Márk, Timisoara-Temesvár IV. Fröbl utca 31 szám. (2148)

Fiatal fűszerkereskedősegédet, román-magyar nyelvtudással, teljes ellátással felvesz: Gyöngyössy, Gataia. (2178)

Nőzní tudó bejárónót keresek. Arad, Brătianu 3. (3025)

Idősebb jólfőző mindenest keresek falusi háztartásba. Jelentkezni Aradon, Reg. Ferdinand-ut 15. (3024)

Nőzní tudó zsidó mindenest azonnagra felveszek. Cim Reclama hirdetőbe, Arad, Eminescu-utca 8. (3028)

Szerény igényű jól főző mindenest keresek falura földbirtokos család. Egyedülálló előnyben. Roessberné, Lechintă, Jarnol. (3020)

Bejárónót keresek délelőttre jó fizetéssel. Jelentkezni Arad, Teul Doamnei-utca 6, I. em., délelőtt 11-ig. (3017)

Allást keres

Magyar csecsemő-gondozónő állást keres, lehetőleg vidékre. Magyar gyermek otthon, Timisoara-Temesvár II. Detunata utca 7 szám, telefon 10-57. (2167)

A román, magyar és német nyelvet szóban és írásban bíró szövetkezeti alkalmazott állást szeretne változtatni. Ajánlatokat „Tiszteességes” jelíe alatt a Timisoara-Temesvári kiadóba kérek. (5209)

Lakás

3 szobás, konyhas, esetleg fürdőszobás, lakás lehetőleg az állomás közelében vagy a tisztviselőtelepen szepember 15-re kerestetik. Cim: Arad, strada Doamna Balasa 149. (6000)

Központban fekvő, esetleg C. N. R. házban, keresek modern, lehetőleg központi fűtéses 3 szobás lakást. Etíjüket mérnök. Cim a Timisoara-Temesvári kiadóban. (2159)

Szép egyszobás lakást mellékhelyiségekkel keresek. Magas házbér: fizetek. Telefon 13-84, Timisoara-Temesvár. (2182)

Ne törje a fejét, hogy mit főzzön,

hossza tölünk az ebédjét.
„Jobb, mint otthon”

Háziasan készített kitünő ételek
Egy adag: 3 féle étel csak 70 lei

Arad, Eminescu-utca 6 sz., I. emelet 8. ajtó
Udvari lépcső - Görögkatolikus-palota
Tegyen csak egy kísérletet, mindig tölünk fog étkezni!!

Adás-vétel

A Tempo bizományi üzlet Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyegeket, íróasztalokat, varró- és írógépeket, falószoba-, ebédlő- és szobatorokat, csillárokat, festményeket, rekamiéket, kasszákat, egyes butorokat. Porcellánok és disztárgyak nagy választékban. Veszünk megbízónk részére teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyegeket, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Zálogcéduláját meghosszabbítjuk. Futárunk hetenként kétszer megy Timisoarara. Tempo, Arad (Fischer Eliz-palota.) Telefon: 19-75. (4028)

Piano, nagyon szép, fekete, eladó. Arad, Rahovei-utca 188, Forró Zoltán. (2979)

3 szoba, fürdőszobás ház eladó. Arad, Doamna Balasa-utca 145. szám. (3018)

Jólmenő bodega eladó. Cim a Timisoara-Temesvári kiadóban. (2173)

Kitünő

Gyümölcslekvár

tíz és öt kilós tételekben eladó.
Agentura „Solar”, Timisoara I., Strada Vas. Alexandri 3, csak délután 5-7 óráig

Ebédők, hálószobák, kombinált szekrény, matracok, ottomanok, Thonet-székek, varrógépek, konyhabutorok, egyes ágyak, szekrények, kombinált szekrények olcsón, kasszák és irodaberendezések stb. olcsón kaphatók Blidariunál, Timisoara IV. kerület Küttl-tér 2, az udvarban. Megyeteire keresünk sürgősen teljes lakásberendezéseket, szőnyegeket, varrógépeket stb. Magas árat ízetünk. (3754)

Elegáns fehér női szövetkábát béjelve és sötétkék kalap-omp eladó. Timisoara-Temesvár, III., Virgil Onitiu-utca 19. szám, ajtó 4. (2181)

Modern gyermekkosci, keveset használt, valamint gyapjuszőnyeg, fuószőnyeg, szövetgarnitúra eladó. Timisoara-Temesvár, IV., Fröbl-utca 36, II. em. 25. (3764)

Hís master patephon, jégsekrény, elődjebutor barokkstilus, 500 kg-os mérleg, Singer szabógép eladó. Érdeklődni telefon 40-27, Timisoara-Temesvár. (3763)

Eladó egy vég késmárki hermelinvászon, egy-egy vadonhajú pizzsma, covero és cheviotöltöny, berndorfi evőeszköz, finom párnatoll. Arad, Balasa-utca 180. (3026)

Sürgősen eladó párnák, dűnya, új és régi gyapjupaplanok, nagy szőnyegek, gummiharisnya. Cim Reclama hirdetőben, Arad, Eminescu-utca 8. (3029)

Malomkövek

és eredeti svájci malomszita-sejmek

nagy választékban kaphatók
„ARTEC” R. T.-nál, tel. 31-48
Timisoara IV, Str. I. C. Brătianu 13/a

Recamier, kombinált szekrény, schleiflakos, majdnem új, valamint modern konyhabutor eladó. Timisoara-Temesvár, IV., Fröbl-utca 36, II. em. 25. (3762)

Jobb márkájú zongorát megvennék vagy bérbévennék. Cim Arad, Marasesti 62, ap. I. (3012)

3-kerekű gyermekbicikli és egy kék boykabát 4 éves gyermeknek, teljesen jó karban, eladó. Dobay, Timisoara-Temesvár, II., Stefan cel Mare-utca 10. szám. (2179)

Préselt flaster-tégla 8000 drb. eladó a volt Bájint téglagyárban, Freidorf-Szabadfalun, darabonként 5,50 lei. Bővebbet Friedrich, Timisoara-Temesvár, II., Cogalniceanu-utca 8. szám, telefon 31-74. (2176)

HATSHEK ÜGYNÖKSÉG

Arad, Carol-körút 17 (v. 46.) Tel. 16.95.

ÁRAK EZREKBEŊI

Házak: 25.000: főteri üzletes 14.000: belv. jó lakáselosztással, cca 3% jöv. — 12.000: átárház, 6 tkv. tétel, cca 4,5% brutto. — 7000: belv. bérház complexua. — 5.000: modern bérvilla. — 4.000: villa-negyedben, 13 lakás. — 3500: központban, üzletes sarokház. — 3100: színházhoz közel, modern, emeletes, közepny lakások. — 3000: II. ker. 5 lakás, fürdőszobák, 300 m² kert. — 3000: muresp. 2 lakásos villa. — 2500: közkórháznál 2x2, 8x1 szobás compl lakás, nagy kert. — 2200: főterhez közel, modern 3 szobás, parkettás, 2x2 szobás, compl, kettős telek, pince. — 2100: Saguna-nál 3 lakásos, fürdőszobákkal. — 2000: belv. félemeletes 3x2, 6x1 lakás, nagy kert, összközművek. — 1950: 5 szobás, szőjő és gyümölcsös kerttel. — 1800: belv., vendéglős. — 1700: állomásnál, 10 lakás. — 1500: fűtőn sarokház. — 1400: II. ker. 2x2, 1x1 szobás, telj. lakás, istállóval. — 1300: megállónál, üzl. sarokház, 2 lakással. — 1000: állomásnál új üzl. sarokház. — 800: pernevaj 3 szobás, új. — 750: 5 lakás, 360 m² kert. — 420: belv. 2 szobás. — 330: 3 lakásos, telekárban. — **FILDEK:** 16.000: timis megyei 300 k. h. La tanyával — 10.000: bánati birtok, új épületek modern felsz. — 7400: Timisoara-ut közél 160 k. h. La. — 4000: arad megyei 90 k. h. — 2500: Aradon, bejtelek 16 k. h. tanyával. — 1600: lugoji 96 k. h. szántó. **SZŐLŐK:** 4500: 11 k. h., 8 szoba, villa és felsz. — 2000: paulisi 4 k. h., ház, kolna és felszerelés.

Boroshordók, 2 drb. 30 hektós, kitünő állapotban, valamint borpumpa 20 m. gumitömlővel eladó. Gyuritză, Gataia, Sumig. (2180)

Női divaszalon

Értesitem t. vevőkörömet, hogy koncentrásiól hazatérve újból vállalom a legújabb divat szerint átmeneti kabátok, kosztümök, téli kabátok, valamint á do gozások készítését.

Kérem sz. ves. pártfogásukat
Nagy István, női szabó
Timisoara-Temesvár I.,
Regale Ferdinand-ut 7b

Különléte

Diákok teljes ellátásra felvétetnek. Timisoara-Temesvár, I., Braniste-utca 1 szám, I. emelet. (Banatia mögött, Bega felé). (5203)

Kiadó felesbe vagy bérbé Aradhoz közel 22 kat. hold tanyával. Verasztó, Arad, Cogalniceanu-utca 61. (3015)

Fejvennek két diákot vagy diákleányt teljes ellátással és fürdőszobahasználattal. Arad, Blanduziei-utca 10. (3019)

Brillians fülbevaló

110.000 leiert eladó

Timisoara-Temesvár
Regina Maria-ut 10, ház mesternél

A MIÁSSZONYUNKRÓL NEVEZETI SZEGYENI ISKOLA-NÖVÉREK TIMISOARA-TEMESVÁR-GYÁRVÁROSI (I. Maiorescu utca 2. sz.) tan- és nevelőintézetükbe felvesznek bennlakó növendékeket 9—16 éves korig. Az intézet övodával, 7—12 évfolyos elemi iskolával és 4 osztályos gimnáziummal rendelkezik, melyeknek tanterve magyar; az eleminek német tagozata is van. Érdeklődőknek szívesen nyújt részletes felvilágosítást az intézet előjárósága.

Kis konfekciós üzem keres azonnagra

120—150 négyzetméter nagyságú jól fűthető helyiséget (esetleg több egymásba nyíló is lehet). Ajánlatokat kérünk „Konfekció” jelígere a Timisoara-Temesvári kiadóhivatalba.

PÁLYAZATI HIRDETÉS TANARI ALLASRA

Az Aiud-nagyenyedi Bethlen-Kollégium lyeuma pályázatot hirdet egy román nyelv-irodalmi tanári tanszékre. Pályázhatnak legalább jcsenca vizsgával és pedagógiai szemináriumj végzettséggel rendelkező román állampolgárok. Javadalom megállapodás szerint, mely több is lehet, mint a megfelelő állami fizetés.

Terve van véve az állás rendes tanyárral való betöltése.
Pályázati határidő 1942. aug. 25.
Pályázati kérések az igazgatósághoz adandók be.

Az igazgatóság.

Taktós hullám

a legújabb módszer szerint olajjal főzve

WALTRICH
fodrász Timisoara

II., Traian-tér és Str. Stefan cel Mare sarok. 1-2-3-6-os villamos megállójánál ::

HIRDESSEN

a DELI HIRLAPBAN